

UCHWAŁA Nr XXII/145/2025
RADY MIASTA RYPIN
z dnia 5 grudnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2023-2024 "Gminnego
Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Rypin na lata 2023-2026"**

Na podstawie art 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) w związku z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) Rada Miasta Rypin uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie Burmistrza Miasta Rypin z realizacji "Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Rypin na lata 2023-2026", w latach 2023-2024, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Rypin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

mgr Jarosław Nowatkowski

UZASADNIENIE

do uchwały nr XXII/145/2025 Rady Miasta Rypin
z dnia 5 grudnia 2025 r.

Zgodnie z art. 87 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Burmistrz sporządza na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami, który przyjmuje Rada Miasta. Art. 87 ust. 5 tej samej ustawy zobowiązuje Burmistrza do sporządzenia, co 2 lata, sprawozdania z realizacji tego programu i przedstawiania go Radzie Miasta.

Załączone sprawozdanie stanowi realizację tego obowiązku.

Załącznik do uchwały Rady Miasta Rypin
Nr XXII/145/2025 z dnia 5 grudnia 2025 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI W
LATACH 2023-2024 „GMINNEGO
PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI
MIASTA RYPIN
NA LATA 2023 -2026”**

Rypin listopad 2025 r.

WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) Miasto Rypin posiada „Gminny program opieki nad zabytkami dla miasta Rypin na lata 2023-2026”, który został przyjęty uchwałą Rady Miasta Rypin nr LXVI/395/2023 z dnia 31 maja 2023 r. ze zmianą uchwałą nr LXVII/402/2023 z dnia 17 lipca 2023 r.

W programie określone zostały zadania do realizacji związane z ochroną zabytków zlokalizowanych na terenie Miasta Rypin.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Burmistrz Miasta Rypina ma obowiązek sporządzenia co dwa lata sprawozdania z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami i przedstawiania go Radzie Miasta.. Jest to więc sprawozdanie z pierwszej połowy okresu objętego programem.

1. Zasady i kryteria oceny realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

Sprawozdanie opracowano w takim samym podziale na priorytety, działania i zadania jak w uchwalonym programie. Dokonując oceny poziomu realizacji gminnego programu wzięto pod uwagę:

- a) wykonanie zadań przyjętych do realizacji w ostatnim dwuletnim okresie obowiązywania gminnego programu opieki nad zabytkami,
- b) efektywność ich wykonania.

Przyjęte kryteria i wskaźniki oceny realizowanych zadań:

W ramach priorytetu I: Dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości kulturowej

- Liczba zrealizowanych konkursów, wystaw, spotkań, działań edukacyjnych na terenie miasta
- Liczba utworzonych ścieżek;
- Liczba opracowanych, wydanych wydawnictw (w tym folderów promocyjnych, przewodników itp.)
- Liczba utworzonych, zmodernizowanych elementów infrastruktury służących funkcjonowaniu i rozwojowi turystyki kulturowej
- Liczba osób zwiedzających muzea, izby regionalne, izby pamięci itp.
- Inne

W ramach priorytetu II: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego

- Poziom (w %) objęcia terenu gminy wykonanymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego
- Liczba wniosków o wpis do rejestru zabytków obszarów, obiektów i zespołów zabytkowych
- Inne

W ramach priorytetu III: Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy:

- Poziom (w %) wydatków budżetu gminy na ochronę i opiekę nad zabytkami
- Wartość finansowa zrealizowanych kompleksowych programów rewaloryzacji i rewitalizacji oraz liczba (bądź inne mierniki) obiektów poddanych rewitalizacji i rewaloryzacji w ramach tych programów
- Wartość finansowa wykonanych prac remontowo-konserwatorskich przy zabytkach oraz liczba obiektów poddanych ww. pracom
- Inne

2. Ocena realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

2.1. Priorytetu I „Dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości kulturowej”

2.1.1. Planowane kierunki i działania

Priorytet I: Dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości kulturowej	
Kierunki działań	Zadania
Szeroki i łatwy dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy	- bieżąca aktualizacja gminnej ewidencji zabytków (w tym monitorowanie stanu zachowania zabytków), - umieszczenie i bieżąca aktualizacja informacji o najciekawszych zabytkach miasta na stronie internetowej miasta, - aktualizacja informacji o zabytkach w systemie informacji przestrzennej informacji przestrzennej miasta Rypin
Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym	- eksponowanie poszczególnych zabytków i walorów krajobrazu kulturowego, - organizowanie i wspieranie realizacji konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych i informacyjnych prezentujących dobra kultury na terenie miasta Rypina, - wspieranie publikacji (w tym folderów promocyjnych, przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego miasta, - popularyzacja dobrych realizacji konserwatorskich i budowlanych przy zabytkach, popularyzacja dobrych praktyk projektowych przy zabytkach, a także zagospodarowaniu obszarów oraz terenów cennych kulturowo, przyrodniczo i krajobrazowo, - współdziałanie z innymi samorządami, instytucjami itp. w popularyzacji wiedzy o dziedzictwie kulturowym miasta
Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego służąca kreacji produktów turystyki kulturowej	- opracowanie ścieżek edukacyjno-turystycznej i historycznej, (np. rowerowych, samochodowych) wykorzystujących walory dziedzictwa kulturowego miasta, - utrzymanie i bieżąca aktualizacja mapy zabytków, jako atrakcyjnej graficznie formy promocji ułatwiającej dotarcie do wszystkich elementów dziedzictwa kulturowego, - utworzenie i modernizacja elementów infrastruktury służących funkcjonowaniu i rozwojowi turystyki,

2.1.2. Stan realizacji w okresie 2023-2024

- a) W okresie sprawozdawczym aktualizowano gminną ewidencję zabytków 3rotnie: raz sporządzono nową kartę adresową zabytku oraz 2rotnie wykreślono budynki z ewidencji. Ostatnia aktualizacja w okresie sprawozdawczym wykonana była zarządzeniem Burmistrza Miasta Rypin nr 33/2024 z dnia 12 lutego 2024 roku.
- b) Informacje o zabytkach są ogólnie dostępne w Systemie Informacji Przestrzennej Urzędu Miasta Rypin i są one bieżąco aktualizowane. Zmiany zarządzeń aktualizujących gminną ewidencję zabytków są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej. Ponadto wszystkie informacje o zmianach w zakresie gminnej ewidencji zabytków umieszczane są w dziale *Komunikaty, obwieszczenia, informacje/Informacje z ewidencji zabytków*.
- c) Liczba zrealizowanych konkursów, wystaw, spotkań, działań edukacyjnych na terenie miasta:
 - lekcje muzealne i multimedialne: „Spacerkiem po Rypinie” i „Rypin miasto pogranicza, miasto wielu kultur, prezentacja multimedialna „Historia i symbolika rypińskich cmentarzy: **w roku 2023 razem lekcji 101 przy udziale 2634 uczestników, w roku 2024 razem lekcji 100 przy udziale 2990 osób**,
 - lekcje na których porządkowana jest zabytkowa część cmentarza parafialnego Rypinie – **ok. 35 h**
 - konkursy – **4**
 - szkolenia – **0**,

- spotkania - **15**
- d) Liczba opracowanych, wydanych wydawnictw (w tym folderów promocyjnych, przewodników itp.) – **1 – Katolik. Dzieje Domu Parafialnego w Rypinie – koszt druku 5260,00 zł:**
- e) Liczba utworzonych, zmodernizowanych elementów infrastruktury służących funkcjonowaniu i rozwojowi turystyki: **1- hotel -z 50 miejscami noclegowymi.**
- f) Liczba osób zwiedzających muzea, izby regionalne, izby pamięci itp. - muzeum w latach 2023-2024 zwiedziło: 4818 osoby w 2023 i 5411 osoby w 2024 roku.

2.2. Priorytet II: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego

2.2.1. Planowane kierunki i działania

Priorytet II: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego	
Kierunki działań	Zadania
Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego	• monitorowanie stanu zachowania zabytków będących własnością miasta Rypin, • uwzględnianie zagadnień związanych z ochroną zabytków w studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, • wdrażanie zapisów programów rewitalizacji, studiów widokowo-krajobrazowych, studiów historyczno-urbanistycznych bądź innych opracowań dotyczących krajobrazu kulturowego w realizacji zagospodarowania przestrzennego gminy (w tym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego), • przestrzeganie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, • ochrona panoram oraz przedpoli widokowych miasta o wartościach kulturowych, • ochrona publicznych terenów zielonych przed degradacją i przeznaczeniem na inne cele,

2.2.2. Stan realizacji w okresie 2023-2024

- a) Poziom (w %) objęcia terenu gminy wykonanymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego – **14,3%** (stan na koniec 2022 r. - 11,34%)
- b) Liczba wniosków o wpis do rejestru zabytków obszarów, obiektów i zespołów zabytkowych – **1**
 - ogrodzenie kościoła rzymskokatolickiego parafialnego pw. Świętej Trójcy w Rypinie
- c) Liczba uzgodnień dokumentów planistycznych (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta, decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego) dokonanych z konserwatorem zabytków – **45**

2.3. Priorytet III: Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy

2.3.1. Planowane kierunki i działania

Priorytet III: Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy	
Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania	• prowadzenie prac remontowo-konserwatorskich przy obiektach zabytkowych stanowiących własność miasta, • podejmowanie starań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację i rewitalizację zabytków będących własnością miasta, • zmiana sposobu użytkowania lub adaptacja nieużytkowanych obiektów zabytkowych (będących własnością miasta) do nowych funkcji, • kontynuacja współfinansowania prac konserwatorsko-restauratorskich, rewitalizacyjnych i ratunkowych przy obiektach nieruchomości i ruchomych wpisanych do rejestru zabytków, oraz doskonalenie zasad przyznawania dotacji, • rewaloryzacja i rewitalizacja Historycznego Układu Urbanistycznego Miasta Rypina i innych wartościowych kulturowo części miasta, • rewaloryzacja i rewitalizacja zespołów zabytkowej zieleni (w tym gminnych parków, cmentarzy, obszarów nieczynnych cmentarzy), • zwolnienie od podatku od nieruchomości dla budynków ujętych w gminnej ewidencji zabytków w których przeprowadzono prace remontowo – konserwatorskie, • rewaloryzacja i rewitalizacja obszarów i obiektów zabytkowych przemysłowych z możliwością ich adaptacji do nowych funkcji, • zabezpieczenie obiektów zabytkowych przed pożarem, zniszczeniem i kradzieżą (montaż instalacji przeciwpożarowej i alarmowej, zabezpieczeń przeciw włamaniom, znakowanie i ewidencjonowanie zabytków ruchomych itp.), • ochrona zabytkowej zabudowy poprzez ograniczenie ruchu samochodowego w centrum Rypina,
Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne	• prowadzenie bieżących prac porządkowych przy zabytkowych zespołach zieleni: gminnych parkach, cmentarzach, obszarach nieczynnych cmentarzy itp.
Podejmowanie działań umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami	• współpraca z urzędami pracy w zakresie prowadzenia bieżących prac pielęgnacyjnych, porządkowych i zabezpieczających na terenach objętych ochroną, • wspieranie rozwoju muzeów regionalnych, izb pamięci itp.

2.3.2. Stan realizacji w okresie 2023-2024

- Poziom (w %) wydatków budżetu gminy na ochronę i opiekę nad zabytkami – **2.4%**,
- Wartość finansowa zrealizowanych kompleksowych programów rewaloryzacji i rewitalizacji oraz liczba (bądź inne mierniki) obiektów poddanych rewitalizacji i rewaloryzacji w ramach tych programów – **1**

Rewitalizacja Rypina” – Część 2 zamówienia – Rewitalizacja parku miejskiego przy ul. E. Orzeszkowej- **2 678 344,38 zł**

- c) Wartość finansowa wykonanych prac remontowo-konserwatorskich przy zabytkach oraz liczba obiektów poddanych ww. pracom:
- modernizacja „KATOLIKA” – Centrum Aktywności Społecznej w Rypinie - **1 688 176,91 zł**
 - montaż instalacji c.o. i ciepłej wody użytkowej w budynku Nowe Osiedle 16 – **218 983,70 zł**
 - modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków komunalnych zlokalizowanych przy ul. Nowe Osiedle – budynki nr 2, 9, 12 i 6, 7. – opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej – **109 470,00 zł**,
 - rewitalizacji obszaru Starego Miasta w rejonie ul. Rynek i ulic przyległych (dz.nr ewid. 79, 67, 72, 76 i części działki nr ewid. 232) - opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej – **36 900,00 zł**,
 - remont elewacji kościoła parafialnego Parafii Rzymsko- Katolickiej p.w. św. Trójcy w Rypinie – dotacja **20 000,00 zł**,

Opracował:
mgr inż. Marek Kiedrowski

Opracowano w oparciu o dane otrzymane od: Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej, Wydziału Nieruchomości Środowiska oraz Wydziału Finansowego,